

Etisk ledelse

- Hva er etisk ledelse og hvorfor er etisk ledelse viktig i ledelse?
- Hvilke etiske teorier finnes og hvordan bruke dem i praktisk ledelse?

Innhold

1 Ledelse	4
1.1 Definisjon: - Hva er en leder?	4
2 Moral & etikk	5
2.1 Hva er moral?	6
2.2 Hva er etikk?	6
2.3 Etisk ledelse	7
2.3.1 Etikk - en viktig lederoppgave	7
2.3.2 Hva er etisk ledelse?	8
2.3.3 Hvorfor er etisk ledelse viktig?	9
2.3.4 Eksempler på dårlig etisk ledelse	9
2.3.5 Organisasjonsetikk	10
2.3.6 Etisk dilemmaer	10
2.3.7 5 prinsipper for etisk ledelse	11
2.3.8 Verdigrunnlag og etisk standard	12
2.3.9 Etisk refleksjon	13
2.3.10 Refleksjonkompetanse	14
2.4 Praktisk bruk av etisk teori	15
2.4.1 Fordelingsrettferdighet	15
2.4.2 Prosedyrerettferdighet	16
2.4.3 Samspillsrettferdighet	16
2.4.4 Beslutninger	16
2.5 Yrkesetikk	17
2.5.1 Hva er yrkesetikk?	17
2.5.2 Hva skaper yrkesetikken?	17
2.5.3 Hva er formålet med yrkesetikken?	17
2.5.4 Generelle yrkesetiske prinsipper	18
2.5.5 Hvilke yrkesetiske regler gjelder for min bransje?	18
2.5.6 Noen kontrollspørsmål	18
2.6 Verdigrunnlag	19
2.6.1 Hva er en verdi og et verdigrunnlag?	19
2.6.2 Fellesverdiene som danner kulturen	20
2.6.3 Hvorfor trenger vi et verdigrunnlag?	21
2.6.4 Moralske prinsipper (verdier)	22
2.6.5 Universelle verdier	22
2.6.6 Verdistandard	23
2.6.7 Grunnverdier	23
2.7 Verdinormer	24
2.7.1 Verdigrunnlag	24
2.8 Etisk verdibudsjet og verdiregnskap	27
2.8.1 Grunnleggende verdier	27
2.8.2 Verdibudsjett og verdiregnskap	27
2.8.3 Aktiva og Passiva	28
2.8.4 Avviksanalyse	28
2.8.5 Verdibudsjett	29
2.9 Verditolkning: - Hvordan forstå og tolke verdiene?	29
2.9.1 Folk er forskjellige på grunn av deres valg og prioriteringer av verdier	29

2.9.2	Handlingene - ikke ord - viser folks verdier.....	30
2.9.3	Hvordan tolke verdiene?	30
2.9.4	Verdier kan forstås ut fra ulike tolkningsrammer og dimensjoner ...	31
2.9.5	Verdier som teoretisk begrep	31
2.9.6	Verdier som aktørens motivgrunnlag.....	31
2.9.7	Verdier som mottakerens tolkningsgrunnlag	31
2.9.8	Verdier som analysebegrep	32
2.9.9	Ulik tolkning av verdiene skaper forskjellig atferd	32
2.9.10	Målet er å skape samsvar mellom organisasjonens og de ansattes verdier	33
2.10	Hvilke typer etikk finnes?.....	35
2.11	Hvordan avgjøre om en handling er moralsk?.....	36
2.12	Moralske og etiske problem.....	37
2.13	Moralske normer	37
2.14	Etisk vilje (samvittighet).....	38
2.15	Hvordan lærer vi hva som er "rett og galt"?	39
2.16	Normative etiske teorier	40
2.16.1	Hva bør en normativ etisk teori inneholde?	41
2.16.2	Standpunktnivåer	41
2.17	Konvensjonell /tradisjonell moral (sunn fornuft)	42
2.17.1	Egoisme og altruisme	42
2.17.2	Offentlighetskravet	44
2.18	Konsekvensialisme (konse-kvensetikk) og teologiske teorier om moral og etikk	45
2.18.1	Teologiske teorier	46
2.18.2	Klassisk utilitarisme (nytteetikk)	46
2.18.3	Subjektiv og objektiv konsekvensialisme (utilitarisme)	49
2.18.4	Handlingsutilitarisme.....	51
2.18.5	Regelutilitarisme	51
2.18.6	Universell preskriptivisme	52
2.19	Pliktetikk og deontologiske teorier om moral og etikk.....	53
2.19.1	Kants etikk	55
2.19.2	Det kategoriske imperativ ("Moralens høyeste prinsipp")	55
2.19.3	Egoistiske og sosiale plikter.....	56
2.19.4	Kontraktsteori.....	57
2.19.5	Diskursetikk.....	61
2.20	Anvendt etikk	62
2.20.1	Deduktivisme.....	63
2.20.2	Kontekstualisme	64
2.20.3	Koherens	64
2.21	Deskriptiv etikk	64
2.22	Dydsetikk.....	65
2.22.1	Sinnelagsetikk.....	66
2.22.2	Dydsetikk	66
2.22.3	Nyaristotelismen (dydsetikk)	66
2.22.4	David Hume	68

1 Ledelse

Ledelse som fag er ca. hundre år gammelt og er en fagdisiplin som forsøker å gi svar på hva som skal til for å lage og styre en virksomhet mot ett langsiktig mål (visjon).

1.1 Definisjon: - Hva er en leder?

Leder kommer fra det mer enn tusen år gamle engelske ordet leader, som kommer fra angelsaksiske ordet - *laedare* - som betyr:

«å lede folk på en reise»

Å være en leder betyr med andre ord å være ansvarlig for "*å lede en gruppe mennesker på en reise*" i utvidet forstand.

Jobber du som administrerende direktør, går lederjobben ut på å lede hele virksomheten i reisen mot å realisere virksomhetens visjon gjennom å følge en overordnet strategi. Er du ansatt som avdelingsleder i regnskapsavdelingen, går lederjobben ut på å lede de andre i regnskapsavdelingen gjennom de hindringer og utfordringer de vil møte i sitt daglige arbeid med å ferdigstille regnskapet i rett tid, med budsjetterte ressurser o.s.v.

Selv om alle er enige i at bedriften trenger ledere og lederskap, men det er stor uenighet om hva lederskap er og hva som er godt lederskap. Dette fordi forskningen på dette området har frambrakt få allmenngyldige resultater som er interessante.